

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE
DE RAAD

ZITTING 2022-2023

28 JUNI 2023

ONTWERP VAN VERORDENING

**tot vaststelling van de rekening
voor het dienstjaar 2022**

SAMENVATTEND VERSLAG

namens de Commissie voor Algemene Zaken, Financiën & Begroting en Stedelijk beleid
uitgebracht door mevrouw Soetkin HOESSEN

Hebben aan de werkzaamheden deelgenomen:

Vaste leden: de heer Fouad Ahidar, voorzitter, mevrouw Soetkin Hoessen, de heer Mathias Vanden Borre, de heer Guy Vanhengel, de heer Arnaud Verstraete

Verontschuldigd: mevrouw Bianca Debaets

Zie **Stuk 7A** (2022-2023) – Nr.1: Ontwerp van verordening
Stuk 7A (2022-2023) – Nr.1: Erratum

Dames en heren,

De Commissie voor Algemene Zaken, Financiën & Begroting en Stedelijk beleid besprak tijdens haar vergadering van 28 juni 2023 het ontwerp van verordening tot vaststelling van de rekening voor het dienstjaar 2022 – Stuk 7A (2022-2023) - Nr.1.

Mevrouw Bianca Debaets is verontschuldigd.

Mevrouw Soetkin Hoessen wordt aangeduid als verslaggever.

1. Toelichting door mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid

De collegevoorzitter merkt eerst op dat een erratum (Stuk 7A (2022-2023) – Nr. 1 – Erratum) werd toegevoegd aan het stuk, namelijk de tekst van het ontwerp van verordening zelf.

De rekening voor het dienstjaar 2022 is de eerste die opgemaakt is volgens de Beheers- en Beleidscyclus (BBC) en die inhoudelijk en financieel de structuur van het Meerjarenplan volgt. Er zijn drie delen: een verklarende nota, het eigenlijke beleidsrapport (of de jaarrekening) en de documentatie. De jaarrekening bevat een beleidsevaluatie, een financiële nota en een toelichting.

Een vergelijking met voorgaande jaren is niet altijd gemakkelijk, maar daar is aan verholpen in de verklarende nota door zo goed mogelijk alle elementen uit de vorige jaarrekeningen op te nemen.

De collegevoorzitter komt nog even terug op het feit dat tijdens deze commissievergadering de rekeningen van de dienstjaren 2021 en 2022 samen worden besproken. Dit is het gevolg van een procedurele kwestie.

Ze houdt eraan om de Diensten te bedanken voor de goede samenwerking.

De collegevoorzitter gaat ervan uit dat iedereen intussen vertrouwd is met de boekhoudkundige termen uit het nieuwe systeem. Maar ze staat wel stil bij de twee evenwichtsvoorwaarden, waaraan de VGC zich moet houden. Ten eerste, op de korte termijn, is er het Beschikbaar Budgettair Resultaat, dat is de totale som van alle uitgaven en ontvangsten in het exploitatie-, investerings- en financieringsbudget en dat moet elk jaar positief zijn. De Autofinancieringsmarge is een voorwaarde op de lange termijn en die gaat na of het bestuur structureel in evenwicht is. Deze indicator wordt berekend door van het exploitatiebudget de kapitaalsaflossingen bij de leningen af te trekken. De Autofinancieringsmarge gaat na of een bestuur over voldoende middelen beschikt om de leningslasten te dragen.

De VGC voldoet aan beide voorwaarden en doet het zelfs beter dan strikt noodzakelijk, aldus de spreker. Wettelijk gezien moet de Autofinancieringsmarge alleen positief zijn in het jaar 2025, dus aan het eind van het Meerjarenplan. Bij de VGC is de Autofinancieringsmarge elk jaar positief. Dat zorgt voor een buffer om toekomstige geplande kosten en niet-geplande risico's op te vangen. De spreker verwijst voor meer informatie hierover naar pagina's 36 tot 38 van de verklarende nota.

Vervolgens gaat de collegevoorzitter in op enkele concrete cijfers en verwijst daarbij naar pagina 25 en volgende. De exploitatie-uitgaven worden ingedeeld in de werkingskosten, personeelskosten, toegestane werkingssubsidies en financiële uitgaven. Door de onzekere economische situatie in 2022, met onder meer de loonindexaties, energieprijzen, stijgende grondstofprijzen, werden de ramingen van verschillende exploitatie-uitgaven in 2022 meerdere keren naar boven bijgesteld.

Door de gunstige ontwikkeling van de economische situatie in het laatste kwartaal van 2022 liggen de werkelijke uitgaven voor 2022 echter toch lager.

De personeelsuitgaven in 2022 bedragen 74,2 miljoen euro, een stijging van 8 % ten opzichte van 2021, voornamelijk door indexeringen. De algemene stijging van de grondstoffenprijzen – vooral de energieprijzen – deden de exploitatie-uitgaven stijgen met 19,1 miljoen euro.

Voorts legt de collegevoorzitter uit dat de overdrachten voornamelijk subsidies zijn die worden toegekend aan verenigingen of organisaties voor een welbepaald doel of project of die bijdragen in de loonkosten die worden gedragen door andere overheden. Door de energiecrisis en de sterk gestegen loonkosten werden de VGC-subsidies substantieel verhoogd over het volledige Meerjarenplan, met een eerste impact in 2022. Er werden uiteindelijk 49,6 miljoen euro aan subsidies uitgegeven, met een bovengemiddelde realisatiegraad van ruim 97 %.

Bij de exploitatie-ontvangsten zijn de dotaties en werkingssubsidies die de VGC ontvangt gestegen van 169,5 miljoen euro tot 187,1 miljoen euro in 2022, opnieuw voornamelijk door indexeringen.

Het opvallende verschil bij de ontvangsten tussen de jaarrekening 2022 en het Meerjarenplan 2022 op het niveau van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de andere entiteiten heeft te maken met een technische verschuiving wegens de aard van de financiering.

De investeringen – alle ontvangsten en uitgaven die een invloed hebben – in materiële en immateriële vaste activa bedragen 13,9 miljoen euro, de investeringssubsidies aan organisatie bedragen 44,6 miljoen euro. Voor een uitgebreid overzicht per domein verwijst de collegevoorzitter naar de pagina's 30 tot en met 33.

De gerealiseerde investeringsontvangsten liggen 5 miljoen euro hoger dan de geraamde ontvangsten. De VGC ontvangt deze middelen in 2022 volledig van de Vlaamse Gemeenschap.

In 2022 werden geen nieuwe leningen opgenomen voor kredieten en kapitaalsaflossingen in het kader van leningen en leasingcontracten van onroerende goederen. Er werd in globo minder schuld afbetaald dan initieel geraamd door beperkte opnamen van leningen in 2020 en 2021 en de uiterst lage rentevoeten. Anderzijds, werd voor de afbetaling van lopende PPS-contracten een kwartaal te veel begroot in 2022, waarvoor de betaling pas volgt in 2023.

Er werd daarnaast minder geput uit de bestemde gelden die in het Meerjarenplan en in het budget gereserveerd worden voor specifieke bestemmingen, omdat een aantal investeringen werden verschoven van 2022 naar 2023, 2024 en 2025. Tegelijk werden ook een aantal meerontvangsten toegewezen aan de fondsen.

Omdat het de eerste keer is dat aan de Raad een rekening werd voorgelegd in het nieuwe systeem, licht de collegevoorzitter vervolgens de structuur van de documenten toe. Deel 1 is de

verklarende nota. Deel 2 bevat de BBC-rapportering met de beleidsevaluatie die is opgebouwd volgens de structuur van het Meerjarenplan. Dat behelst het gevoerde beleid per actieplan en dus niet per individuele actie en wordt gevolgd door een tabel met de ontvangsten en uitgaven in de exploitatie-, investerings- en financieringsmiddelen. Het meeste werd al besproken in de loop van 2022. Daarna volgt vanaf pagina 51 de toelichting met een aantal tabellen en vanaf pagina 62 de fiches per investeringsproject. Vanaf pagina 121 gaat het over de financiële schulden, de balans, de risico's en de waarderingsregels. Aan het eind van deel 2 wordt een overzicht gegeven van de overgedragen aanwendungen, kredieten en hun financiering. Deel 3 verwijst ten slotte naar de documentatie bij de jaarrekening, die ook beschikbaar is op de VGC-website.

De collegevoorzitter rondt haar toelichting af met excuses voor het erratum dat aan de jaarrekening 2022 werd toegevoegd. Door een vergissing ontbrak bij de ingediende documenten het eigenlijke ontwerp van verordening waarmee de jaarrekening 2022 wordt goedgekeurd en vastgesteld. De stukken werden toegevoegd waardoor dit in de plenaire vergadering van 7 juli 2023 in zijn volledigheid kan worden behandeld.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA) vraagt zich af of het verschil van meer dan 11 miljoen euro tussen de geraamde exploitatie-uitgaven en de exploitatie-uitgaven in de rekening terug te vinden is bij de niet-bestemde kredieten en welke bestemming ze uiteindelijk hebben gekregen. Het raadslid wil ook weten waarom de lagere werkingssubsidies – 2,5 miljoen euro – van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de gestegen middelen van andere entiteiten – 4,36 miljoen euro – toch niet tot meer of minder ontvangsten leidden.

Bij de toegestane investeringssubsidies werd meer dan 13 miljoen euro niet aangewend omdat voor een aantal investeringssubsidies in 2022 nog geen uitbetalingsdatum gekend was. Omdat de overdrachten technisch al waren gebeurd, konden de kredieten niet meer worden overgedragen naar een volgend dienstjaar. De spreker wenst te weten waarom dit werd opgenomen in de derde aanpassing van het Meerjarenplan en over welke projecten het dan gaat. Hij vraagt zich ook af of het gestegen investeringsbudget – meer dan 66 miljoen euro, waarbij voor 53 miljoen euro meer leningen worden aangegaan – in dit licht moet bekeken worden. Het raadslid vraagt vervolgens verduidelijking over de met 6,3 miljoen euro gestegen schulden op lange termijn, terwijl de overboekingen met hetzelfde bedrag daalden.

Ten slotte wijst het raadslid erop dat het gecumuleerd resultaat in 2021 11,7 miljoen euro bedraagt, terwijl dat in 2022 154 miljoen euro is. Hij vraagt zich af hoe dit moet geïnterpreteerd worden in combinatie met de 142 miljoen euro gedane uitgaven.

De heer Arnaud Verstraete (Groen) citeert uit de voorliggende documenten omtrent de moeilijkheid om de timing van de investerings- en exploitatie-uitgaven in te schatten. Bepaalde projecten kunnen vertraging oplopen en er is ook geen automatische overdracht meer van niet-gerealiseerde investeringsuitgaven. Hij wil graag weten of dit betekent dat het voor de Administratie nu nog moeilijk is om in te schatten wanneer bepaalde kosten zullen vallen.

De spreker vraagt zich af of de 13 miljoen euro van de investeringssubsidies waarvoor nog geen uitbetalingsdatum gekend was in 2021 vertragen bij de realisatie van schoolinfrastructuur of kinderopvang betreft en of dit nog kan worden ingehaald.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt verduidelijkt dat het verschil tussen de geraamde en de feitelijke exploitatie-uitgaven effectief de niet-gebruikte middelen zijn. Vervolgens licht ze

toe dat er diverse codes gekoppeld worden aan budgetsleutels om uitgaven en ontvangsten in categorieën te steken volgens het Europees Stelsel van Rekeningen (ESR) of volgens de Classification of the Functions of Government (COFOG). De ontvangen middelen vanuit Actiris werden gekoppeld aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, maar het systeem heeft dit in de rekening van 2022 automatisch aangepast naar 'andere entiteit'. Deze verschuiving heeft echter geen budgettaire impact.

In antwoord op de vraag van de heer Arnaud Verstraete bevestigt de collegevoorzitter dat investeringsprojecten moeilijk te timen zijn. Er kan namelijk een tijdsverschil zitten tussen de beslissing en de effectieve betaling. Er moet ook een onderscheid gemaakt worden tussen de eigen investeringen van de VGC en de investeringssubsidies aan andere organisaties. Je hebt een iets beter zicht op de timing van de eigen investeringen; bij externe partners is dat veel minder het geval. Er wordt voortdurend gezocht naar betere manieren om een goede inschatting te maken. Meer ervaring helpt daarbij en de spreker hoopt dat dat in de toekomst steeds beter zal lukken.

De 13,7 miljoen euro aan investeringssubsidies die nog niet werden aangewend, worden verwerkt in de aanpassing van de derde aanpassing van het Meerjarenplan. De toename van de financiële schulden heeft te maken met de inschrijving van het DBFM-project van Pacheco.

Het gecumuleerd budgettair resultaat in 2021 bedraagt na de rekening van 2022 inderdaad 154 miljoen euro. Dit wordt steeds in overleg met de Vlaamse Gemeenschap opgemaakt en waar nodig geëvalueerd.

De 13 miljoen euro aan investeringssubsidies zonder uitbetalingsdatum hebben te maken met vertragingen bij infrastructuurprojecten. Er zal een overzicht worden bezorgd met de investeringen die werden uitgevoerd of voorbereid worden. Raadslid **Mathias Van den Borre (N-VA)** kijkt uit naar die lijst en veronderstelt dat hij er het bedrag van 1,4 miljoen euro voor investeringen in cultuur-, sport- en jeugdinfrastructuur zal terugvinden.

De heer Arnaud Verstraete (Groen) zal de tabel bekijken. Als hij daarna nog vragen heeft, zal hij ze stellen in de volgende plenaire vergadering.

2. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen

Het enig artikel wordt unaniem aangenomen met 4 stemmen voor.

3. Stemming over het geheel

Het Ontwerp van verordening tot vaststelling van de rekening voor het dienstjaar 2022 wordt in zijn geheel ter stemming voorgelegd en unaniem aangenomen met 4 stemmen voor.

De verslaggever,
Soetkin HOESSEN

De voorzitter,
Fouad AHIDAR

Bijlage

Investerings Welzijn, Gezondheid en Gezin in Rekening 2022

De investeringsuitgaven worden toegelicht op pagina 31 tot en met 33 van de verklarende nota bij de rekening 2022 van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Deze uitgaven betreffen de uitbetalingen die in 2022 zijn gebeurd die betrekking kunnen hebben op beslissingen uit het jaar 2022 of uit de voorgaande jaren. Enkele voorbeelden zijn:

- Verbouwing pand Prekelindenlaan Broeders van Liefde
- Modulaire units SAAMO Circularium
- Verbouwing pand Artesiëstraat Hubbie
- Afwerking kinderdagverblijf De Hummeltjes in Evere
- Ankerpunten Huis van het Kind en fysieke locatie Huis van het Kind Sint-Joost-ten-Node
- Kleinere investeringsprojecten en investeringen aan eigen infrastructuur
- ...

Daarnaast zijn er toepassingen gekoppeld aan beslissingen in 2022 waarvoor de uitbetaling wordt voorzien in 2023 of de volgende jaren. De beslissingen voor die investeringen worden opgesomd bij actieplan 24, actieplan 63 en actieplan 64. De toepassing van deze investeringen hangt af van verschillende factoren, zoals de voortgang van de infrastructuurwerken.